

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 969

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2299

CODICES

2300

*Bobemiae ac demum Romanorum sceptrum a Deo, qui Te elegit, assumpto, obseruantiae ac seruitutis meae symbolum et Tuis Coronis consentaneum munusculum — offerre constitui. — Accipe igitur — Librum adhortatorium magis, quam gratulatorium meum. — De hoc Tibi gratulor — quod sub sanctissima et religiosissima Genitrice Tua (Maria Hisp.) et sub Catholico Rege fidei orthodoxae defensore illo Hispaniarum Rege Philippo institutus &c. De Patre Maximiliano II. Imp. nec verbum. Ex ipsa demum Operis inscriptione innotescit Autor: Petrus Illicinus J. U. D. Prothonotarius Apostolicus et Canonicus Olomucensis, cujus Viri patria Senensis Itali fata et scripta oblivioni eripere conatus sum in *Wiens Buchdruckergeschicht* p. 481. quibus haec nostra Lucubratio typis nunquam, ut putem, commissa in cumulum accedit. Tempus scriptionis ex eo liquet, quod *Rudolphus I. Nov. 1575*. Rex Romanorum coronatus fuerit, et jam mense *Octobr.* anni sequentis Patri in imperio successerit. Opus ipsum, quod quadam ratione magni *Bossueti* Tractatum *Politique tirée de la s. Ecriture* refert, circa officia Principis in negotio Religionis plurimum occupatur, magnumque Autoris cum sacrarum literarum, tum omnis antiquitatis ecclesiasticae et Legum usum commendat; Romanae tamen Sedi plus aequo in Principes tri-*

buit, atque hinc *Marsilium Patavinum* et *Guil. Occamum* recentioribus dissensionum autoribus, in quos acriter passim insurgit, adnumerat. Initium est: *Quod foelix faustumque sit, recte sanctaeque fidei Alumne ac Defensor, Christianique orbis spes reliqua Rhodolphe Rex inclyte! ad eam uocatus et assumptus es a Christo Regum Rege, Dominoque dominantium coronam &c. Atque hinc ad finem absque ulla divisione decurrit.*

DCXII.

Codex membraneus lat. Sec. 354
X. Folior. nunc 73. f. praeclare scriptus, rubricis ornatus et servatus completitur: I. *Althelmi* seu *Aldelmi Kenredi filii, Inae Westsaxonum Regis nepotis, qui ex Abbate Meildunensi, Maildulpbesburiensi f. Malmesburiensi creatus est Shireburnensis* (ab Anglosax. *Scir, Schier*, lucidus et *Born* fons) f. *Clari Fontis* Episcopus, et obiit a. 709. Librum metricum *de Virginitate*, cui cohaeret ejusdem Liber metricus *de Octo Principalibus Vitiis*, distinctus a priore in *Cod. S. Galli*, e quo utrumque primus vulgavit *Henr. Canisius* T. V. *Leß. antiq.* a p. 798. unde in *Bibliothecas PP.* transiere, legunturque in edit. *Lugd. T. XIII.* a p. 1. et in *Basnagiana Canisii* edit. T. I. a p. 709. Initium nobis ducit *Praefatio*, quae quamvis *Maximae Abbatissae*, ut in

2301

A S C E T I C I.

2302

in Cod. *Leodiensi*, non inscribatur, ad eam tamen directa est, ut patet e decursu. Orditur autem:

*Metrica tyrones nunc promant carmina castos
Et laudem capiat quadrato cardine (al. carmine) Virgo.*

Bene Carmen hoc *quadratum* adpellat Autor; omnia enim quatuor ejus latera obeunti occurrit hic versus:

Metrica tyrones nunc promant carmina castos,

de quo artificio, cujus imitationem habuit *Otfridum* et *Rabanum* nostrates, vide, quae dixit *Cani-* *sius* *supracit.* V. 8. *luculentam* emendationem praebet *Codex*; dum enim *Impressa* legunt:

Tradidit bis coeli per ludum scandere limen,

Noster jure manifesto reponit per *sudum*. Praeterea coeva manus pluribus vocibus significata *theotisca* imposuit, quae adscribere non pigebit. Ita: promant *gimel-dot.* laudem *lob.* capiat *neme.* quadrato cardine in *uierecgemo* *angen.* uirgo *thierrna.* in arce in *bobi.* conferre *bibringan.* in aethra in *lufdin.* laudo *lobon.* altithronus hoc *sedalo.* Tradidit his *bergab thesen.* Inter *underthen.* Cuneos *scubon.* Rite *fidalicho.* glorificant *diurifont.* formator *bilitheri.* suffragia *guuiffo* *helfpa.* trudendos *ciforscurganne.* Sed magis exiguos defendens *Sundar* *mer unsib smabe* *biscirmandi.* pellax *uorscunderi.* noxarum *sundune.* Ne possit *rabula* *raptor* *thaz ni* *mu-gi* *therrazo* *nemeri.* uastans *uuostandi.* puppup, hic additum: in *nostram* *linguam* *buf.* gestas nomen *fuorist* *namon.* Nam promissisti *uuanda* *frambrabdest.* spirami-

ne *blastde.* uibramine *aiuenungi.* Nec mare nauigerum spumoso gurgite *Noc ther sceffuorande se mit scumbafdemo uuage.* Atque haec in *Praefatione.* Continuantur vero ejusmodi *γλωσσηματικά* etiam in ipso *Poemate* usque ad v. 13. Ita: culmina *bobi.* Pallida purpureo *bleichun mit rode-rouraruun.* uirecta *hufdi.* fluctuagi *untscachondes.* ne ualeat *thaz ni megi.* nimboris ymbribus *auges mit reganbafden regenon merost.* tollis *minist.* aequoreos campos *felicbin feld.* Squamigeras *scuoli fuorundun.* in glauco gurgite in *ueeidinemo uuage.* Dolendum fane, non ultra progressum fuisse interpretem. Poema collatum cum *Basnagii* editione non unam suggerit meliorem lectionem. Accusavit is *Aldbelmum* violatae faepius *Profodiae*; verum mox sub principium Versus

Z z z 3.

Non

2303

C O D I C E S

2304

*Non Castalidas metrorum cantica Nymphas,
Et: In deitate manet et subsistentia triplex,*

nobis sic sonant:

*Nec peto Castalidas &c. et
In deitate manet quoque &c.*

Fol. 46. p. 2. absque titulo, ut scriptum de octo principalibus Vi-
monui, init Poema in editis in- tiis:

*Digestis igitur sanctorum laudibus almīs
Quorum rumores sub coeli culmine flagrant,
Restat ut ingentes depromant carmina pugnās
Ex uitīs procedentes uirtutibus atque &c.*

Neque hoc Poema negligendum, sesquipedaliumque sectator, id ta-
men laudis habet, quod primus
si quis *Aldhelmum* sub incudem in patriam *Angliam*
revocare cogitaret, qui, utut asperior et vocum obsoletarum,

Aonio Latias deduxit vertice Musas.

De eo praeter memoratos *Ley-*
serus Hist. Poetar. et Poem. me-
dii aevi p. 198. et Tannerus in
Biblioth. Brit.

II. fol. 55. p. 2. legitur 1^{mo}.
Epitaphium Karoli M. quod in-
cipit: Sub hoc conditorio &c. et
ex Eginhardi de Vita Caroli c.
31. etiam habetur in Struvii
Corp. Hist. Germ. T. I. p. 148.
Errat tamen Noster in annis Re-
giminis, XLVI. pro XLVII. ad-
signans. 2^{do}. *Infra Capella scrip-*
tum. Capellam intelligo Eccle-
fiam B. V. Aquisgranensem, quae,
teste Petro a Beck in Aquisgra-
no c. II. p. 17. a priscis Histo-

riographis passim sic adpellata
fuit. Est vero Inscriptio hujus te-
noris: *Insignem hanc dignitatis*
aulam. Karolus Caesar magnus in-
stituit. egregius Odo magister ex-
pleuit. Metensi fatus in urbe
quiescit. Nihil de ea Beckius cit.
Neque *Odonem magistrum* alicu-
bi deprehendo. 3^{tio}. *Expositio*
Litterae Y. hoc initio: Y litte-
ram Pythagoras Samius ad exem-
plum uitae humanae primus for-
mauit. Recte, si formaui idem
fit ac adplicuit. Inventor enim
Palamedes est, cui volatus Græum
figuram subpeditasse dicitur. Sub
finem citatur Persi locus:

Et tibi quae Samios deduxit (diduxit?) littera ramos &c.

Ex

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 969

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2305

A S C E T I C I.

2306

Ex *Au. Persio* Scriptor noster *Superium* effinxit.

III. fol. 56. *Dionysii Catonis Disticha de Moribus ad Filium*. Inscribuntur: *Praefatio Catonis Philosophi*. Initium: *Cum animaduverterem quam plurimos (homines) grauius in uia morum errare &c.* ut in edit. *Ott. Arntzenii Amst.* 1754. 8. quacum Exemplum rarissimum contuli. Sequuntur *Breues Sententiae*, numero quidem LVI. ut in edit. sed, quemadmodum nobis deest Sententia XII. *Minori parce*, ita Sententia nobis LIII. *Minime iudica*, in edit. non comparet. Ordo praeterea nobis multum diuersus, varias tamen lectiones nostras jam ab solertissimo *Arntzenio* adnotatas ex aliis *Codd.* inuenio. *Sententias* excipit: *Carminum Catonis Liber I.* et deinceps III. reliqui, quorum tamen *Praefationes* a *Libris* ipsis non distinguuntur. Lectionis varietatem, quae jam in *Notis* ad edit. maximam partem indicata est, praetereo. Sunt tamen, quae obseruem. *Dist.* X. L. I. *Sermo datur multis. to multis* non tantum vir, ut ait *Arntzenius*, doctus quidam ad marginem libri adleverat, sed re ipsa in *Nostro* a prima manu legitur, illudque prae *Cunctis* adoptem; agitur enim de *Verbosis*, certumque est, non *cunctos*, bene vero *multos* hominum hoc vitio laborare. *Dist.* XX. Non placet: *Accipito placide, plene et laudare memento*. Noster: *plane et laudare &c.* Vides τον κλιμακα. *Dist.* XXV. dum

vis bonus esse videri. Sed in nota: *bonus ipse*, ita et Noster, et rectius, ut puto. *Dist.* XXX. pro *Doctori* Noster *Auctori*. *Dist.* XXXI. *Nam stultum petere est*, a Recentioribus quibusdam scribi ait *Arntzenius*. Atqui sic scribebat *Seculo X.* *Codex* noster. *Dist.* XXXIII. Cum de homine periculis agitato sermo fit, proba videtur lectio Nostri: *quicumque laboras pro quocumque*. L. II. *Dist.* IV. Noster: *ne possis noscere uerum pro ne possit cernere uerum*. *Dist.* XI. *His rebus minimis interdum maxima crescunt*, pro: *Lis minimis verbis — crescit*. *Dist.* XV. *Delicta* pro *maledicta*. L. III. abest a Nostro *Dist.* II. *Dist.* XIII. legitur: *Nec retinere velis pro Ne*. *Dist.* XV. *Quod potes, id temptato pro tenta*. *Dist.* XXIII. *finis tamen illa laborum est pro malorum est*. *Dist.* XXV. Si versum 2. expendas, praeferenda videtur lectio Nostri: *Aequa diligito*, *Arntzenianae*: *Dilige non aequa*. L. IV. in *Praef.* Noster: *adhibere animos pro haerere*. *Dist.* IV. *cupit habere pro captat ab aere*. *Dist.* XXX. *Quod laetum est pro blandum est*. *Dist.* XXXVI. *Sunt quaedam — amici pro amicum*. *Dist.* XLVIII. *uita non uelle doceri*, ante quod videtur et excidisse, *pro uita nescire docere*. Atque haec sunt, quae *Arntzenii Notis* addi possunt; Editionibus vero antiquis *Nostri* a *Maittaire* et *Fabricio* memoratis adde alteram anni 1475. quae fortassis *Ulmam* ad *Job. Zeiner* pertinet,

pertinet, 4. *Coloniensem* Henr. Quentell 1493. 4. *Augustanam* Job. Schönsperger 1497. 4. *Daventricensem* Rich. Paffroed. f. a. 4.

IV. fol. 62. *Annei Senecae Prouerbia*. Initium: *Alienum est omne quicquid optando euenit*. Meminit horum Proverbiorum Othlonus Monach. Emeram. jam Sec. XI. in *Prologo* suorum *Proverbiorum* T. III. *Thef. Anecd.* Bern. Pezii P. 2. col. 485. sub *Senecae* nomine. In *Catal. Codd. Mss.* Univ. Cantabrig. p. 110. n. 762. memorantur Carminibus reddita per Ebrardum, qui, an *Bethuniensis* sit Sec. XII. non ignotus Versifex, nescio. Non semel item *Senecae* tributa sunt in editionibus sub *Typographiae* initia curatis. Interea tamen viri doctissimi Henr. Stephanus, Jos. Scaliger, Jan. Gruterus, alii D. Laberio et Publio Syro, admixtis *Senecae* et fortassis aliorum quorundam Sententiis adsignant. Itaque sic extant in edit. *Stephani* 1564. 8. et quidem jam ad certa Capita revocata, cum in edit. *Parif.* apud Dion. Duwallium 1589. 8. inter *Epigrammata et Poemata Vetera* p. 9. ordine alphabetico, ut in *Cod.* nostro, legantur. At vero quanta in his diversitas! Dum enim *Stephanus* Sententias censet CCIX. in edit. *Parif.* leguntur CCCLXXIX. in nostro vero *Cod.* CCCCXIII. Neque numeri tantum, sed ipsarum etiam Sententiarum mira est differentia, idque maxime post medium; Ita ex. causa litera R. in

edit. *Parif.* numerat Sententias IV. in *Cod.* XIII. atque in his unica utrique communis est, illa videlicet: *Ridiculum est odio nocentis Innocentiam perdere*. Ut adeo manifestum fit, varia variis temporibus variorum industria ad hanc Γνωμολογίαν accessisse, aut ab ea resecta fuisse. Finis illius in *Codice*: *Zelari autem hominibus uitiosum est*. *Explicatum Annei Senecae Prouerbia*. Et novo Librarii errore: *Finit Synonima Ciceronis*, de quo spurio *Tullii* Libello ne vestigium quidem hic. Sequuntur enim

V. fol. 70. *Senecae et Pauli Epistolae ἀποστολαί*, et ipsae, ut notum, spuriae. Praeit ἀνεπιγράφως Caput XII. Libri *Hieronimi de Vir. illustr.* quod de *Seneca* agit, et in quo hic *fortini* pro *Sotionis* Discipulus dicitur. Ad calcem: *Explicit Hieronimi Presbiteri*. Deinceps *Epistolae* numero tantum XII. cum desint ultimae duae. Praeterea *Epistolae*, quae in *Fabricii Cod. Apocr. N. T. T. II.* p. 900. XI. et XII. sunt, hic invertuntur. Textus ipse admodum improbe scriptus vix unam alteramve lectionem *Fabriciana* meliorem subpeditat. *Epist.* III. verbis illis de *Caesare*: *Si modo fors prospere annuerit — eris forsan et tu praesens*, non male interponitur: *ut novas aures adferat*. De toto hoc *Epistolari Commercio* dixi jam ad *Cod.* CCLXXVII.

VI. fol. 73. *Incipiunt Sententiae De Jesu Filio Sirach Excerpte*. Ineunt juxta interpretationem

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 969

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

2309

A S C E T I C I.

2310

nem vulgatam a C. I. v. 27.
Timor domini expellit peccatum
 &c. et abrumpuntur C. VII. v.
 16. *Non oderis laboriosa opera*
 &c.

In segmento Membranae Codici praefixo legitur: *Metrum Guontarii. In fi: Vnicum*, quod quale fuerit, cum Codicis ultima interciderint, dicere non habeo.

DCXIII.

Codex membraneus lat. Sec. 781
 XIV. Folior. 164. 8. non una manu perscriptus, rubricisque enotatus pertinuit olim ad *Monasterium Campense Colon. Dyoc. Familiae Cisterc. a Friderico I. Archiep. a. 1122. conditum*, et *Farraginem Poeticam* complectitur, quae sic habet: I. *Incipit Laborintus Magistrorum. Prologus.*

Pyereus me traxit amor, iussitque camena
Scribere materiam. me dedit illa mihi &c.

Fortasse: *quam dedit*; est enim Materia elegiaci hujus Poematis Ars rhythmica, seu Versus pangendi. An illam ipsemet Autor *Labyrinthum* inscripserit, nescio; suspicor potius, sequiores Magistellos, ut in Etymis acutum cernebant, per *ro Laborintus* in-

nuere voluisse, *Laborem intus esse*. Est vero Autor *Eberhardus* seu *Everardus Artesius* a loco natali *Bethuniensis* dictus, item *Graecista* ab alio notiore Poemate, quod *Graecismum* inscripserat. Nomen suum ad calcem *Laborinti* ita enunciat:

Lector condoleas. euerardi carminis ullam
Si cariem uideas &c.

Vixit Sec. XII. ineunte. *Labyrinthum ἀνεκδοτον* ratus Polyc. *Leyserus Historiae suae Poet. med. aevi* ad p. 796. inferuit. At is lucem jam viderat *Lovanii* apud *Rutger. Rescium* 1534. cum *Petri Gherincis Busconi Metrario*. lo. Partem illam, qua *Eberhardus* Poetas recenset, e *Leysero Fabricius Bibl. med. Lat. L. V.* p. 73. inferuit. Itaque, quod addam, non habeo, nisi Codici no-

stro, qui absque divisione decurrit, deesse Versus, qui *Leysero Traß. 3.* numerantur 217 — 228. non vero deesse multiplicem Lektionis varietatem.

II. fol. 27. Poemation Elegiacum rhythmicum, cuius titulum e calce transcribo: *Exclamationes super muris troyanis Edite per Primatem egregium versificatorem. Initium:*

Pergama flere uolo fato danays data solo &c.

Denis Codd. Theol. V. I. P. II.

A a a a

Dixi